

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

ЕТІ ДФСУ

(повне найменування інституту, факультету)

менеджменту

(повне найменування кафедри)

Пояснювальна записка

до дипломного проекту (роботи)

магістр

(ступінь вищої освіти)

на тему Управління інноваційною діяльністю
науково-виробничого підприємства

Виконав: студент(ка) II курсу, групи ДФСУ-518ч

Спеціальності 073 «Менеджмент»

Освітня програма (спеціалізація)
«Менеджмент організацій та адміністрування»

Сіленко О.Е.

(прізвище та ініціали)

Керівник

Тумна Т.В.

(прізвище та ініціали)

Рецензент

Візиренко О.Д.

(прізвище та ініціали)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»
 (повне найменування закладу вищої освіти)

Інститут, факультет ЕГІ ФБУ
 Кафедра менеджменту
 Ступінь вищої освіти магістр
 Спеціальність 073 Менеджмент
 (код і найменування)
 Освітня програма (спеціалізація) Менеджмент організацій та адміністрування
 (назва освітньої програми (спеціалізації))

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри Тулійна Т. В.
д.с.н. проф.
 « 12 » 12 2019 року

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ (РОБОТУ) СТУДЕНТА(КИ)

Сіленко Олена Едуардівна
 (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи) Управління інноваційною діяльністю науково-виробничого підприємства

керівник проекту (роботи) Тулійна Тетяна Веніамінівна д.с.н. проф.
 (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «   » 20 року №

2. Строк подання студентом проекту (роботи)

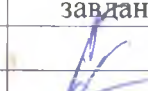

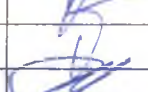

3. Вихідні дані до проекту (роботи) Метадані: посібники, наукові статті, статистичні дані та звіти підприємства ОП «Івченко-Прогрес» літературні джерела з питань розроблення інноваційної стратегії науково-виробничого підприємства.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Розширити теоретичні основи управління інноваційною діяльністю. Провести аналіз управління інноваційною діяльністю науково-виробничого підприємства ОП «Івченко-Прогрес». Розробити напрямки вдосконалення управління інноваційною діяльністю ОП «Івченко-Прогрес»

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

с. 1 дд, рис 4, табл. 33, джерел 65

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

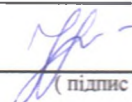
Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	прийняв виконане завдання
1.	проф. Туліна Т.В.		
2.	проф. Туліна Т.В.		
3.	проф. Туліна Т.В.		
4.	ст. викл. каф. „Охорони країни та навколишнього середовища“ Жунакель С.М.;		
5.	Ланкова А.Ю. к. е. н. доц. каф. „Менеджмент“		

7. Дата видачі завдання « 15 » 03 2019 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Організаційне зібрання щодо термінів подання магістерської роботи та методики її виконання	01.03.2019	
2	Вибір теми	15.03.2019	
3	Затвердження переліку тем магістерських робіт на кафедрі	15.03.2019	
4	Огляд та опрацювання наукової та спеціальної літератури з теми	Постійно	
5	Наказ Ректора ЗНТУ про затвердження тем магістерських робіт		
6	Видача завдання до магістерської роботи	15.03.2019	
7	Розробка робочого плану магістерської роботи за узгодженням з науковим керівником	29.03.2019	
8	Написання 1 розділу та представлення його на кафедру в друкованому вигляді	31.05.2019	
9	Написання 2 розділу та представлення його на кафедру в друкованому вигляді	20.09.2019	
10	Написання 3 та 4 розділів та представлення їх на кафедру в друкованому вигляді та чорнового варіанту роботи в цілому	11.10.2019	
11	Нормоконтроль	25.10.2019	
12	Попередньої захист магістерської роботи	01.11.2019	
13	Подання роботи на кафедру в остаточному чистовому оформленні	22.11.2019	
14	Захист магістерської роботи перед ЕК	18-19.12.2019	

Студент(ка)

(підпис)Сіленко О.Є.
(прізвище та ініціали)

Керівник проекту (роботи)

(підпис)Туліна Т.В.
(прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Магістерська робота «Управління інноваційною діяльністю науково-виробничого підприємства»: с. 136 , рис. 4 , табл. 33, джерел 65.

Об'єктом дослідження є процес управління інноваційною діяльністю науково-виробничого підприємства. Предметом дослідження є методи та підходи до управління інноваційної діяльності науково-виробничого підприємства.

Мета роботи – вдосконалити управління інноваційною діяльністю науково-виробничого підприємства ДП «Івченко-Прогрес».

Методи дослідження: аналогія, емпіричний аналіз, системний підхід, методи експертних оцінок, SWOT - аналіз.

Результати та їх новизна. Проведено дослідження, результатом якого стало розробка та обґрунтування інноваційної стратегії, вдосконалення інноваційної діяльності науково-виробничого підприємства ДП «Івченко-Прогрес» для реалізації його стратегічних намірів.

Основні положення роботи. Вивчені методологічні аспекти розробки та обґрунтування інноваційної стратегії ДП «Івченко-Прогрес», проведено аналіз зовнішнього середовища та внутрішнього потенціалу ДП «Івченко-Прогрес», запропоновано шляхи вдосконалення інноваційної діяльності підприємства.

Значимість роботи та висновки. Формування та обґрунтування інноваційної стратегії дозволяє виявити перспективу розвитку ДП «Івченко-Прогрес», удосконалити управління інноваційною діяльністю, підвищити ефективність роботи, конкурентоспроможність продукції, поліпшити фінансово-економічні результати діяльності.

Ключові слова: ІННОВАЦІЯ, ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ, ІННОВАЦІЙНА СТРАТЕГІЯ, ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК.

ЗМІСТ

Завдання на магістерську роботу

Реферат

Вступ

6

Розділ 1 Теоретичні основи управління інноваційною діяльністю підприємства

11

1.1 Сутність та складові інноваційної діяльності

11

1.2 Функції та завдання управління інноваційною діяльністю

18

1.3 Підходи до розробки інноваційної стратегії

28

Висновки до розділу 1

37

Розділ 2 Аналіз управління інноваційною діяльністю науково-виробничого підприємства ДП «Івченко-Прогрес»

39

2.1 Оцінка стратегічного розвитку підприємства

39

2.2 Аналіз організаційного забезпечення управління інноваціями

52

2.3 Оцінка та аналіз процесу управління інноваціями на підприємстві

64

Висновки до розділу 2

73

Розділ 3 Обґрунтування напрямків вдосконалення управління інноваційною діяльністю ДП «Івченко-Прогрес»

74

3.1 Обґрунтування вибору стратегії розвитку підприємства

74

3.2 Вибір інноваційної стратегії на основі аналізу інноваційного потенціалу підприємства

82

3.3 Прогнозування напрямків вдосконалення інноваційної діяльності

90

Висновки до розділу 3

96

Розділ 4 Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях

98

Висновки до розділу 4

115

Висновки

117

Список використаних джерел

Додатки

ВСТУП

Актуальність теми. Активізація розвитку наукоємних галузей (передусім авіабудування) зумовлена необхідністю прискорення випуску такої продукції, яка характеризується більшою часткою доданої вартості, що сприяє загальному зростанню рівня доходів у країні.

Авіабудування в Україні є базовою, однак не безпроблемною галуззю, а тому питання механізмів забезпечення його поступального розвитку є актуальними.

Розвиток авіабудування може відбуватися винятково на інноваційно-інвестиційній основі: або за рахунок забезпечення розробки вітчизняних технологій, або за рахунок забезпечення ефективного використання запозичених технологій. В Україні складається замкнене коло проблем: забезпечити інноваційний розвиток галузі можливо винятково за рахунок формування **інвестиційних** ресурсів, а їх напрацювання залежить від інноваційного і технологічного рівня продукції.

Насамперед через важелі державної політики необхідно забезпечити підвищення ефективності функціонування тих підприємств і галузей, які представлені в структурі машинобудування та можуть забезпечити формування інвестиційних ресурсів у галузі.

Основними зонами найшвидшого зростання можна вважати виробництво авіаційної і ракетно-космічної техніки, приладобудування, суднобудування, автомобілебудування, виробництво новітнього рухомого складу та іншого обладнання для залізничного транспорту, міських автобусів, дорожньо-будівельної техніки, комунального машинобудування.

На сучасному етапі розвитку економіки України забезпечення ефективного функціонування науково-виробничих підприємств потребує постійного підвищення конкурентоспроможності їх продукції та процесів, оптимального використання виробничого потенціалу, гнучкого реагування на зміни у зовнішньому середовищі. Виконання перелічених завдань можливе завдяки

систематичному здійсненню інноваційної діяльності. Сучасний стан економіки України потребує глибокого дослідження нових теоретичних положень та розробки практичних підходів до управління інноваційною діяльністю підприємств. В сучасних умовах економічного розвитку України, ефективна діяльність підприємств залежить від впровадженної інноваційної політики всередині науково-виробничого підприємства. В конкурентній боротьбі в першу чергу боротьба йде не за володіння ресурсами, матеріальними цінностями, а за здатність до нововведень.

Одним з основних індикаторів формування в країні інноваційної системи є рівень розвитку авіабудування. Якщо в структурі промислового виробництва та в структурі експорту країни частка машинобудівної продукції є переважаючою, то можна зробити висновок про достатньо високий рівень конкурентоспроможності економіки в цілому.

Розробка методологічних та методичних засад організації та управління інноваційною діяльністю науково-виробничих підприємств набуває сьогодні значної ваги внаслідок активізації їх інновацій в умовах виходу з кризового стану економіки України. Звертаючи увагу на значне збільшення витрат на інноваційну діяльність в Україні протягом останнього десятиліття, ефективність впровадження інновацій науково-виробничих підприємств стає високою. Основним фундаментальним принципом економічного розвитку підприємства і країни в цілому є постійне здійснення інноваційної діяльності і створення об'єктів промислової власності – основи випуску нової конкурентоздатної продукції, впровадження нової конкурентоздатної технології, що забезпечують одержання надприбутку.

Серед авторів, сферою інтересів яких є питання підвищення ефективності інноваційної діяльності, необхідно зазначити таких як, Амоша О. І., Бірман Г., Волосяк М.О., Захаркіна Л. С., Касич А. О., Шацька З. Я., Колінко Н. О., Пуліна Т. В., Глухова С. О., Маслак О.О., Ткаченко А. М.

Таким чином, актуальність проблем для вітчизняної економіки, а також невирішеність цілого ряду теоретичних і практичних задач у сфері управління інноваційною діяльністю науково-виробничих підприємств зумовили вибір мети

дослідження.

Мета завдання дослідження. Дана дипломна робота присвячена проблемі оцінки інноваційної діяльності науково-виробничого підприємства.

Мета дослідження – удосконалення управління інноваційною діяльністю підприємства ДП «Івченко Прогрес» для реалізації його стратегічних намірів.

Об'єктом дослідження є управління інноваційної діяльності науково-виробничого підприємства.

Предмет дослідження – методи та підходи до управління інноваційної діяльності науково-виробничого підприємства.

В рамках даної теми, у відповідності з метою роботи поставлені наступні завдання:

- розглянути сутність та складові інноваційної діяльності;
- розглянути функції та завдання управління інноваційною діяльністю;
- розглянути підходи до розробки інноваційної стратегії;
- розглянути аналіз стратегічного розвитку підприємства;
- проаналізувати організаційне забезпечення управління інноваціями;
- провести оцінку та аналіз процесу управління інноваціями на підприємстві;
- обґрунтувати вибір стратегії розвитку підприємства;
- розробити вибір інноваційної стратегії на основі аналізу інноваційного потенціалу підприємства
- розробити напрямків вдосконалення інноваційної діяльності.

Методи дослідження. Методологічну і теоретичну основу магістерської роботи склав синтез результатів фундаментальних і прикладних досліджень в області інноваційної діяльності, сучасні концепції і методи управління інноваційною діяльністю підприємств. У роботі для обґрунтування напрямків покращення управління інноваційною діяльністю науково-виробничого підприємства ДП «Івченко-Прогрес» використовувався метод експертних оцінок. При складанні організаційно-економічної характеристики підприємства економіко-статистичні методи. Для вибору стратегії розвитку використана

методологія SWOT-аналізу. Для розроблення інноваційної стратегії – методи системного аналізу.

Інформаційною базою дослідження є роботи вітчизняних і зарубіжних вчених і фахівців з інноваційної діяльності, документи ДП «Івченко-Прогрес», статистична й економічна звітність підприємства, результати власних досліджень і спостережень.

Наукова новизна одержаних результатів. Наукова новизна магістерського дослідження полягає у розробці теоретичних положень, методичних і практичних рекомендацій щодо вдосконалення управління інноваційною діяльністю науково-виробничого підприємства, зроблено вибір інноваційної стратегії на основі аналізу інноваційного потенціалу науково-виробничого підприємства.

Основні наукові результати магістерського дослідження, запропоновані автором особисто, полягають в тому, що:

- визначено недоліки існуючих методик оцінки інноваційної діяльності підприємств;
- проведено аналіз середовища функціонування підприємства ДП «Івченко-Прогрес» за допомогою SWOT-аналізу;
- проведено прогнозування напрямків вдосконалення інноваційної діяльності ДП «Івченко-Прогрес».

Апробація результатів магістерської роботи. За результатами проведеного дослідження опубліковано 2 наукові праці (стаття у фаховому виданні, тези доповідей). У фаховому виданні опубліковано статтю: «Управління інноваційною діяльністю науково-виробничого підприємства», «Вдосконалення системи управління якістю науково-виробничого підприємства». У збірниках тез доповідей опубліковано тези: «Управління інноваційною діяльністю науково-виробничого підприємства», «Визначення шляхів підвищення ефективності підприємства».

Структура і обсяг роботи. Магістерська робота містить вступ, чотири розділи, висновки, список використаної літератури, додатки. Повний обсяг роботи – сторінок, включаючи 33 таблиці, 4 рисунки. Список використаних

джерел (65 найменувань) – 6 сторінок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. № 40 – IV, зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
2. Алексєєв І. В., Паранчук С. В., Червінська О. С. Інноваційний розвиток підприємств регіону та його фінансове забезпечення. // Регіональна економіка. 2012. № 2. С. 99–108.
3. Амоша О. І., Землянкін А. І., Підоричева І. Ю. Удосконалення системи управління інноваціями як умова прискорення структурних реформ в Україні. // Економіка України. 2015. № 9 (646), вересень. С. 49-65.
4. Андросова О. Ф. Стратегічні тактичні інновації в розвиток світової авіаційної промисловості: [електронна стаття].- Електронні дані // EIRZNTU (Electronic Institutional Repository of Zaporizhzhya National Technical University). – Запоріжжя, 2015. Режим доступу: <http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/2301>.
5. Антонюк А. А., Сьомченко А. А. Актуальні проблеми розвитку інноваційної діяльності в Україні. // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2017. № 2 (95). С. 45-50.
6. Бабенко В. А. Формирование экономико-математической модели динамики процесса управления инновационными технологиями на предприятиях АПК. // Актуальні проблеми економіки. 2013. № 1. С. 182-186.
7. Бубенко П. Т., Гусєв В. А. Продовжуємо заговорювати інноваційний розвиток : [інституціональні складові активізації інноваційних процесів в економічній системі країни. Причини байдужості до участі в них бізнесу, влади. Вплив науки на темпи інноваційних перетворень]. // Економіка України. 2016. № 7 (656). С. 82-92.
8. Бубенко П. Гусєв В. Чому гальмуються інноваційні процеси в Україні? // Економіка України. 2009. № 6 (571), червень. С.30-38.
9. Буга Н., Тарасов І. Модель інноваційного розвитку проблемних регіонів // Економіст. 2007. № 7. С. 48-50.

10. Власюк О. С. Проблеми розбудови інноваційно-орієнтованої економіки України // Стратегічна панорама. 2015. № 1. С. 58-66.
11. Волосяк М.О. Підвищення ефективності регіонального управління інноваційним розвитком. // Економіст. 2006. № 8. С. 58-61.
12. Ганущак Л. М. Шляхи використання зарубіжного досвіду управління інноваційним потенціалом підприємств в Україні // Актуальні проблеми економіки. 2006. № 4. С. 135-142.
13. Голуб Ю. Ю. Інноваційна діяльність підприємств як головна вимога сучасності // Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. 2012. Вип. 9(1). С. 225–230.
14. Говоруха Ж. А. Питання розвитку інноваційної діяльності підприємств України // Актуальні проблеми економіки. 2007. № 8. С. 107-115.
15. Гриньов Б. В., Гусев В. А. Аналіз проекту нової редакції Закону України "Про інноваційну діяльність" // Наука та інновації. 2010. № 2. С. 9-14.
16. Загдай О. Запорізькі двигуни заощадають понад мільярд кубометрів газу : [Запорізьке машинобудівне конструкторське бюро "Прогрес"] // Діловий вісник. 2011. № 7. С. 23.
17. Захаркіна Л. С. Збалансування інноваційного розвитку машинобудівних підприємств в процесі стратегічного планування // Актуальні проблеми економіки. 2009. № 3. С. 88-95.
18. Здір В. А. Оцінка сучасного стану економіки України з точки зору її інновативності // Фондовый рынок. 2011. № 46 декабрь. С. 26-32.
19. Ільяшенко А. Х. Інноваційна діяльність промислових підприємств // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2012. № 1. С. 188-192.
20. Кабінет, Міністрів України. Світовий досвід та вітчизняна практика забезпечення розвитку інноваційної діяльності: [аналітичні матеріали: досвід формування інноваційного розвитку країн ЄС, РФ; інноваційні зміни в Україні] // Економіст. 2009. № 6. С. 18-27.
21. Кантаева О. В. Зарубежный обзор методики проведения анализа инновационной деятельности и возможности его использования в Украине //

Вісник Житомирського державного технологічного університету. Сер. Економічні науки. 2006. № 4. С. 97-103.

22. Касич А. О. Стратегічні орієнтири інноваційного розвитку машинобудування України // Актуальні проблеми економіки. 2007. № 7. С. 32-40.

23. Ледян Т. О. Організаційні форми управління інноваційною діяльністю на промислових підприємствах // Фондовый рынок. 2008. № 13 (545), апрель. С. 36-40.

24. Орлов О., Рясних Е. Инновации в планировании промышленного производства на основе маржинального подхода // Економіст. 2015. № 4 (342), квітень. С. 6-12.

25. Пілюшенко В. Л., Харченко О. С. Напрями вдосконалення управління інноваціями на основі логістичної функції дифузії інновацій // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2011. № 3. С. 228-231.

26. Примак И. На гребне: Обзор наиболее популярных концепций инновационного менеджмента, успешно применяемых в крупных компаниях // Управление компанией. 2009. № 1. С. 40-47.

27. Стелюк Б., Козинець В., Сиволап Т. Застосування системного підходу в управлінні інноваційними організаційними змінами // Стандартизація, сертифікація, якість. 2010. № 6. С. 55-58.

28. Ткаченко А. М. Поняття, види продуктивних інновацій та запровадження їх у підприємство // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2015. № 3 (84). С. 130-133.

29. Федулова Л. Перспективи інноваційно-технологічного розвитку промисловості України // Економіка України. 2008. № 7 (560), липень. С. 24-36.

30. Шацька З. Я. Управлінські інновації в системі підприємства : [визначено сутність управлінських інновацій, досліджено їх різновиди]. // Актуальні проблеми економіки. 2012. – № 1. – С. 176-182.

31. Колінко Н. О. Структурно-логістична схема управління інноваційною діяльністю // "Львівська політехніка" національний університет Вісник.: збірник наук. праць. № 727. Менеджмент та підприємництво в Україні:

етапи становлення і проблеми розвитку / "Львівська політехніка" національний університет. Львів, 2012. С. 329-349.

32. Власенко О. С. Інноваційний менеджмент: навчальний посібник: рек. МОНУ /– К. : Знання, 2011. 439 с.

33. Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності. Інноваційний менеджмент. К., 2011. С. 115-170.

34. Землянкін А. І. Механізми управління інноваціями в Україні: стан і перспективи вдосконалення // Стратегічні пріоритети. Київ, 2014. С. 43-48.

35. Власова І. Особливості фінансування інноваційної сфери в розвинутих країнах // Вісник КНТЕУ. 2009. № 1, с. 36 – 46.

36. Головінов О.М., Ковтун А.І. Пріоритетні напрями розвитку і проблеми фінансування інноваційної діяльності. Режим доступу: http://www.rusnauka.com/11_EISN_2010/Economics/64084.doc.htm

37. Зінько Н. Інструменти стимулювання інноваційної діяльності (на прикладі Індії, Ірландії, Сінгапуру, Фінляндії, Японії) // Регіональна економіка. 2006. № 4.

38. Корінько М.Д. Інновації у діяльності суб'єктів господарювання // Актуальні проблеми економіки. 2009. № 5(95). С. 149-153.

39. Патон Б.Є. Наука – інноваціям // Наука та інновації. 2008. № 5. С. 19-20.

40. Рожко О.Д. Фінансово-кредитні важелі інноваційного розвитку України // Формування ринкових відносин в Україні. 2005. №10. С. 50.

41. Безвугляк А.В. Роль інформаційного забезпечення у підвищенні економічної ефективності діяльності підприємства [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.udau.edu.ua/library.php&pid=847>

42. Боярська М.О. Прогнозування поведінки моделі управління інноваційними процесами звикористанням імітаційного моделювання // Інвестиції: практика та досвід. 2011. № 22. С. 56-58.

43. Васильєва С. І. Формування механізму управління інноваційною діяльністю підприємства харчової промисловості // Інвестиції: практика та досвід. 2011. липень (№13). С.12-14.

44. Денисенко М. П., Воронкова Т. Є. Активізація інноваційної діяльності промислових підприємств // Проблеми науки. 2011. №2. С. 15-21.
45. Ледян Т. О. Організаційні форми управління інноваційною діяльністю на промислових підприємствах // Інвестиції: практика та досвід. 2008. лютий (№3). С. 22-24.
46. Марченко О.В. Визначення необхідних і достатніх умов для інноваційного розвитку підприємства // Актуальні проблеми економіки. 2008. №6. С 158-164.
47. Прокопенко Н.С., Попрозман О. І. Аспекти управління інноваційною діяльністю підприємства // Формування ринкових відносин в Україні. 2011. № 12. С. 98-101.
48. Яковлева Н. Оцінка інноваційного потенціалу підприємств та ефективності його використання // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2005. № 1. С.45-52.
49. Бреус С.В. Аналіз інноваційної діяльності промислових підприємств України // Актуальні проблеми економіки. 2004. №5. С.121–128.
50. Ковальчук С.С. Інноваційна діяльність як пріоритет економічного розвитку України // Фінанси України. 2004. №7. С. 96-103.
51. Комеліна О.В. Напрямки вдосконалення фінансового механізму забезпечення інноваційної діяльності в Україні в сучасних умовах // Інвестиції: практика та досвід. 2009. №17. С.21-28.
52. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: стат. зб. К.: ДП «Інформаційно-видавничий центр Держстату України», 2011. 282 с.
53. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів. [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://www.kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/doccatalog/list? currDir=48718>.
54. Харів П.С. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів // Тернопіль: Економічна думка. 2003. С. 213.
55. Глухова С. Сучасні підходи до визначення сутності інновацій // Економічний аналіз. 2008. № 3. С.82–84.

56. О.Й. Лесько., Причепя І.В., Малініна Н.М. Управління ризиками інноваційно-інвестиційної діяльності як основа стійкого економічного розвитку вітчизняних підприємницьких структур за умов глобалізації // Соціально-економічні аспекти розвитку підприємництва в Україні // Актуальні питання сучасної економіки: матер. ІХ Всеукр. наук. конф., 22 грудня 2017 р. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2017. С. 116–118.

57. Ратушняк О. Г., Лялюк О. Г. Управління інноваційними проектами на промислових підприємствах // Актуальні питання сучасної економіки: матер. VIII Всеукр. наук. конф., 24 грудня 2016 р. Умань: Видавець «Сочінський М. М.», 2016. Ч. 1. С. 118-120.

58. Маслак О.О., Дорошкевич К.О. Чинники впливу на інноваційну діяльність промислових підприємств // Науковий вісник НЛТУ України. 2012. Вип.22.8. С.269-274.

59. Сіленко О. Е., Пуліна Т.В. Управління інноваційною діяльністю. В Тз: Генерування інновацій інклюзивного розвитку: національний, регіональний, міжнародний вимір», м. Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. 349 с.

60. Сіленко О.Е., Жукова С.Е., Пуліна Т.В. Управління інноваційною діяльністю науково-виробничого підприємства // Економічний вісник ЗНТУ. 2019. №2. С.45-52.

61. Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження ДБН В.2.5-67:2013 «Опалення, вентиляція та кондиціонування» // Режим доступу: <https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-1018>

62. Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про запровадження ДБН В.2.2.40-2018 Будинки і споруди: інклюзивність будинків і споруд» // Режим доступу: https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/dbn_v_2_2_40/1-1-0-1832

63. Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України №158 від 15.06.2016р. «Про прийняття національного стандарту ДСТУ Б В.1.1-36:2016 "Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою"

64. Класифікація пожеж (EN 2:1992; EN 2:1992/A1:2004, IDT) [Текст] : ДСТУ EN 2:2014. – На заміну ГОСТ 27331-87; чинний з 01.01.2016 / Наказ Мінекономрозвитку від 30.12.2014 р. № 1494 EN 2:1992 «Classification of fires» прийнято як національний стандарт методом підтвердження, 2014. – 7 с.

65. Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України №287 від 31.10.2016р. «Про затвердження ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва, Загальні вимоги» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0287858-16>.